

Het heiligenboek

De kracht van Leonardus *Tom Zwaenepoel*

Over het leven van de heilige Leonardus bestaan slechts legenden. Zijn vader stamt uit de Frankische adel en is als raadgever aan de slag bij koning Clovis I. Leonardus groeit bijgevolg op aan het koninklijke hof, keert zich echter geleidelijk af van het leven in pracht en praal. Hij weigert een hoge functie aan het hof of als bisschop en trekt zich terug in de eenzaamheid, aanvankelijk aan de oever van de Loire, vervolgens in het woud van Limoges. Vanuit een lemen hut preekt hij. Hij ontfermt zich hoofdzakelijk over zieken en gevangenen. Van de koning krijgt hij een grondstuk voor zijn klooster Saint-Léonard-de-Noblat dat hij tot aan zijn dood leidt.

Een man, 'sterk als een leeuw', opent zijn hart voor de noden van zijn omgeving. Hij heeft vooral medelijden met mensen die beroofd zijn van hun vrijheid en geluk, niet vanwege een misdaad, maar vanwege kritiek op de overheid. Leonardus probeert het lot van de veroordeelden te verzachten door geestelijke steun. Hij slaagt er zelfs in bij de koning hun vrijlating te verkrijgen. Na een opleiding in de landbouw en veeteelt kunnen ze een nieuw bestaan opbouwen door het land van het klooster te rooien en bebouwen. Op die wijze ontstaan

landbouwnederzettingen die de omgeving een ongeziene economische bloei schenken. Velen van de vrijgelatenen bekeren zich of sluiten zich aan bij Leonardus en zijn monniken.

Leonardus schept nieuw leven. Precies daarom geldt hij als een 'groot heilige'. Uit een puinhoop van menselijke gevoelens, ervaringen en gedachten verrijst een oase van hoop, vertrouwen en liefde. In de woestijn van het persoonlijke leven verschijnen krachtige en hoopvolle signalen. In de schaduw van het paaslicht overwint het goede de kwaad en schittert het licht van het geloof, dat de liefde voor God met de naastenliefde verbindt, sterker dan ooit.

Legenden uit het leven van Leonardus vertellen hoe de boeien van de gevangenen afvallen nadat ze zijn naam hebben geroepen. Als vrije 'burgers' brengen ze hun kettingen naar de kluisenaar. Op hun beurt creëren ze nieuw leven voor zichzelf en voor hun omgeving. Leonardus geeft ons de vruchten van het resocialiseren van gevangenen. Zij hebben het recht, zelfs de plicht om met een schone lei te beginnen. Het doel van de gevangenis bestaat erin dat „gevangenen na de val weer opstaan, zich verzoenen met zichzelf, met de ander en met

God, en dan weer in de samenleving kunnen binnentreden” (Benedictus XVI, 22 maart 2012). Gevangenen kunnen makkelijk worden overmand door gevoelens van vereenzaming, schaamte en afwijzing. Die gevoelens dreigen hun hoop en inspanningen voor de toekomst stuk te slaan. Daarom schenkt paus Franciscus opmerkelijk veel aandacht aan gevangenen, zoals onder meer duidelijk werd tijdens de voetwassing op Witte Donderdag in de jeugdgevangenis van Rome.

Leonardus geldt als patroonheilige van wie aan kettingen ligt. Dat zijn gevangenen en geesteszieken die tot in de achttiende eeuw vastgeketend zijn. De kerken die aan deze 'verlosser van vijandelijke kettingen' werden gewijd, zijn aan de buitenzijde omspannen met grote kettingen (kettingkerk) of binnenin versierd met kettingen van gewezen gevangenen. Dat gebruik gaat waarschijnlijk terug op de Germaanse traditie om offerplaatsen met een ketting of snoer te beschermen tegen demonische invloeden.

Na de reformatie wordt Leonardus de beschermheilige van huisdieren, runderen en paarden, omdat de afgebeelde kettingen als veekettingen worden beschouwd. Hij draagt ook het

patronaat van de boeren als herinnering aan de bloeiende landbouw in Limoges. Op zijn feestdag worden paard en ruiter gezeegend. Met die 'Leonarduszeggen' wil de mens de toevertrouwde schepping, zijn vaderland en zichzelf in Gods handen leggen.

Leonardus schept nieuwe kansen, vooruitzichten en verlangens voor mensen die door hun omgeving 'levenslang' veroordeeld zijn. Er is blijkbaar altijd een sprankeltje hoop, ook als alle omstandigheden of signalen het tegendeel beweren. En voor gelovigen bestaat er die grote zekerheid dat „wie gelooft, nooit alleen is”, zoals paus Benedictus XVI tijdens zijn pontificaat meermaals aanhaalde.

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijsheid van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, ISBN 978 90 209 8041 7. Dit boek is helaas uitverkocht.

Omroep

28 juli, 11.30 uur (!), VRT één (herhaling omstreeks 23.30 uur via Canvas). Na de Close-up op de spirituele actualiteit, de aflevering *Religie en de mijnen* in de serie *Langs 's Heeren wegen*. Aanvang 1900 tellen Nederlands en Belgisch Limburg samen zo'n twintig steenkoolmijnen. Na de Tweede Wereldoorlog neemt de vraag naar steenkool af. In 1974 sluit in Nederland de laatste mijn, in Vlaanderen in 1992. Braambos neemt bij onze noorderburen een kijkje op de Barbaravering in Terwindsel en in Vlaanderen in de parochiekerk van Eisdén, zowaar industrieel erfgoed. In *Twee over Eén* praat Lucette Verboven met de Tsjech Tomáš Halík, tijdens het communisme in het buitenland en in het geheim tot priester gewijd. Wijlen Joannes Paulus-II benoemde hem tot adviseur inzake de dialoog met niet-gelovigen en de Tsjechische president Václav Havel stelde hem voor als zijn opvolger. Halík vertelt aan Braambos waarom hij dat aanbod afwees en liever bleef werken als academicus, priester en auteur.

De vrome kudde

Kinderpraat *Ingezonden door Godelieve Meersman*

Jantje in gesprek met zijn vriend Wim:

– Ik heb al dagen niet geslapen.

– Hoe komt dat?

– Mijn oma brak haar been en de dokter zei dat ze beter geen trappen meer kan doen. Je moet haar eens horen wanneer ze via de regenpijp naar haar kamer klimt...

Kinderpraat *Ingezonden door Peter Claessens*

Twee baby's in een ziekenhuiskamer:

– Hallo, ik ben een meisje.

– Ja dag, ik ben een jongen.

– Laat dat eens zien...

– Oké, straks, als de dokter weg is.

De arts verdwijnt en de jongen doet heel geheimzinnig. Samenzweerderig trekt hij het deken omhoog en hij zegt:

– Kijk maar, blauwe sokjes!

huisdier meesterlijk	geweven band geslacht	lijn avondfeest	stuk stof	uurwerk geneesheer				5
zangstem lucht-klep			voor besturen					
	1			te koop voertuig				
zangnoot		serie familie lid				3		vaat
raamwerk	vreemde munt spreekjes-figuur							wacht-huisje
			gang v.e. paard groot water					
Griekse letter gevel			pers. v.nw. Singapore op internet					beschutte werkplaats voor-voegsel
		6	mevrouw (Sp.)					
stof								7
							8	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DEPUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: SCHIMMEL

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & Leven • Vrome Kudde**, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.